

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoP/1/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8711205951
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8711205951.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Škraba a členov JUDr. Petra Šama a JUDr. Romana Tótha, v právnej veci žalobkyne: I. V., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., Z. XX, proti žalovanému: Ing. X. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., I. V. X. G. V. XXX/L., E., o návrhu na príspevok na rozvedeného manžela, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 23.05.2012 pod č. k. 7C/86/2011 - 25, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Poprad vyššie označeným rozsudkom zamietol návrh žalobkyne, ktorým žiadala zaviazat' žalovaného na platenie príspevku na rozvedenú manželku vo výške 500 Eur mesačne. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodol tak dôvodiac, že žalobkyňa návrh zdôvodnila zvýšením jej nevyhnutných životných nákladov, pričom jej starobný dôchodok predstavuje sumu 250 Eur mesačne. Manžel jej po rozvode ničím neprispieval a syn pred 7 rokmi odišiel do S., je chorý a nemôže sa o ňu postarať. Pokiaľ bola vlastníčkou nehnuteľnosti, a to rodinného domu, tento darovacou zmluvou darovala synovi. Žalovaný žiadal návrh zamietnuť s tvrdením, že pokiaľ žalobkyňa darovala rodinný dom svojmu synovi, tak by malo byť povinnosťou syna postarať sa o matku. Uviedol, že jeho mesačný príjem činí 1.090 Eur z podnikateľskej činnosti.

Ďalej súd prvého stupňa zistil, že žalobkyňa už raz podala návrh na určenie príspevku na rozvedeného manžela, pričom toto konanie bolo vedené pod sp.zn. 11C/198/2009. Už vtedy návrh zdôvodnila tým, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené právoplatným rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 06.10.2009 pod sp.zn. 10C/73/2009. V tom čase bola poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 237 Eur mesačne, pričom uvádzala tie isté skutočnosti pokiaľ sa týka žalovaného, ako v tomto konaní. Súd prvého stupňa jej návrh rozsudkom zo dňa 07.09.2010 pod sp.zn. 11C/198/2009 zamietol. Podstatou zamietnutia návrhu bola tá skutočnosť, že žalobkyňa sa sama dobrovoľne vzdala príjmu tým, že predala dom svojmu synovi, pričom z prípadného nájmu rodinného domu si mohla uľahčiť svoju finančnú situáciu. Za tejto situácie v pôvodnom konaní okresný súd konštatoval, že priznanie príspevku na výživu rozvedenej manželky by bolo v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. v rozpore s dobrými mravmi, pričom životná úroveň žalobkyne sa znížila jej zavinením.

V tejto prejednávanej veci súd prvého stupňa uzavrel, že od posledného rozhodnutia toho istého súdu sa dôkazná situácia nezmenila, nedošlo k zmene pomerov ani na strane žalobkyne, ani na strane žalovaného. Z tohto dôvodu jej návrh ako nedôvodný zamietol.

Výrok o trovách konania súd prvého stupňa zdôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže úspešnému žalovanému trovy nevznikli a žalobkyňa v konaní úspešná nebola, účastníkom náhradu trov nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala žalobkyňa odvolanie, ktorým žiadala o jeho zmenu tak, aby žalovaný bol zaviazaný na platenie príspevku na rozvedenú manželku vo výške 500 Eur mesačne. Nesúhlasila s odôvodnením rozsudku, že jej životná úroveň sa znížila jej zavinením, a to, že sa dobrovoľne vzdala príjmu, ktorý mohla dosahovať z nájmu rodinného domu. Túto nehnuteľnosť získal jej syn ešte počas trvania manželstva so žalovaným, kedy žalovaný aj v tomto dome býval. Jej syn nehnuteľnosť teda nezískal po rozvode manželstva účastníkov. Taktiež súd nebral do úvahy, že rodinný dom nebolo možné prenajímať, pretože bolo potrebné doň investovať nemalé investície (napr. výmena kotla, rozvodov), čo znamená, že nájomcov by do takých priestorov nenašla. Ďalej uviedla, že v rozsudku sa neuvádza, že je v zlom zdravotnom stave a 250 Eur nepostačuje na pokrytie jej nevyhnutných potrieb, a nie ešte na lieky, ktoré musí užívať. Je toho názoru, že od roku 2009 do doby vydania rozsudku, t.j. 23.05.2012, uplynula doba, kedy sa jej zdravie rapídne zhoršilo a teda prežiť každý mesiac z 250 Eur je živorením. S touto problematikou sa súd prvého stupňa nevyporiadal, hoci to predniesla vo svojej výpovedi počas prvostupňového konania. Od vyhlásenia rozsudku teda došlo k zmene jej pomerov, pretože ceny potravín sa zvýšili a zvyšujú sa ďalej a jej zdravotný stav sa zhoršuje.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne zo dňa 13.08.2012 žiadal potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. Vo vyjadrení, okrem iného, uviedol, že k požiadavke príspevku na rozvedenú manželku necíti ani len morálnu povinnosť, a to už aj vzhľadom na veľkorysosť, s akou pristupoval vo financovaní manželky a syna počas aktívneho života. Predpokladá, že tento problém si musí žalobkyňa vyriešiť s obdarovaným synom žijúcim v S..

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne podľa zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Pokiaľ súd prvého stupňa návrh žalobkyne zamietol, v tejto súvislosti správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne posúdil. Preto odvolací súd plne odkazuje na zdôvodnenie rozsudku okresným súdom (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k dôvodom odvolania žalobkyne odvolací súd dopĺňa:

Predmetom konania je návrh žalobkyne na určenie príspevku na rozvedenú manželku vo výške 500 Eur mesačne, pričom súd prvého stupňa jej návrh zamietol dôvodiac, že od posledného rozhodnutia toho istého okresného súdu sa dôkazná situácia nezmenila, pričom taktiež nedošlo k zmene pomerov na strane ani jedného z účastníkov.

Podľa § 72 ods. 1, 2 Zákona o rodine, rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživné na návrh jedného z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahu medzi manželmi.

Z vyššie uvedeného ustanovenia vyplýva, že oprávneným je bývalý manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť. Táto neschopnosť môže vyplývať zo subjektívnych alebo objektívnych skutočností na jeho strane. Medzi subjektívne skutočnosti patrí zlý zdravotný stav, žiadna kvalifikácia alebo jej strata v dôsledku dlhodobej absencie zo zamestnania z dôvodu výkonu osobnej starostlivosti o deti a rodinu. Objektívnou skutočnosťou je osobná starostlivosť o maloleté dieťa do 3 rokov veku, resp. staršie dieťa, ak vyžaduje nepretržitú opateru alebo faktická nemožnosť umiestniť dieťa do zariadenia poskytujúceho

dennú starostlivosť v danom mieste alebo faktická nemožnosť nájsť si zamestnanie v danom mieste zodpovedajúce jeho fyzickým a duševným schopnostiam. Povinným je druhý bývalý manžel. Tento príspevok nemá mať charakter sankčného výživného, a preto je irelevantné, z akých dôvodov došlo k rozvratu manželstva. Zmyslom príspevku je hlavne zabezpečiť rozvedenému manželovi, ktorý z nejakého dôvodu nie je sám schopný sa živiť, životnú úroveň, ktorá bude aspoň podobná životnej úrovni počas trvania manželstva.

Zákon o rodine pri stanovení príspevku dáva zákonný dôraz na to, že rozvedený manžel nie je schopný sám sa živiť. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že v čase vyhlásenia tohto rozsudku je žalobkyňa poberateľkou starobného dôchodku po jeho zvýšení v sume 564 Eur. Z tohto zistenia vyplýva, že žalobkyňa dosiahla dôchodkový vek predpísaný zákonom č. 461/1/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Namiesto potreby zabezpečiť si príjem pracovnou činnosťou má teda nárok na poskytovanie dôchodkovej dávky - starobného dôchodku z dôchodkového poistenia. Povinnosť štátu predchádza povinnosti rozvedeného manžela prispievať na výživu bývalého manžela, ak nie je schopný sám sa živiť. Navrhovateľka už nie je schopná sama sa živiť, ale dosiahla dôchodkový vek, má právo na starobný dôchodok a nemôže už žiadať od bývalého manžela po rozvode príspevok na rozvedeného manžela z dôvodu, že nie je schopná sama sa živiť. Dôchodková dávka - starobný dôchodok, poskytovaný štátom, zabezpečuje „trvalý príjem“ pre žalobkyňu po splnení povinností a predpokladov ustanovených zákonom č. 461/2003 Z.z., teda že dosiahla určitý predpísaný dôchodkový vek a bola najmenej 15 rokov dôchodkovo poistená. Ak aj žalobkyňa nepostačuje súčasný starobný dôchodok na uspokojovanie všetkých jej potrieb, nie je to dôvod na požadovanie príspevku na rozvedeného manžela podľa § 72 ods. 1 Zákona o rodine. Z tohto dôvodu je rozhodnutie súdu prvého stupňa, pokiaľ jej návrh zamietol, vzhľadom na doposiaľ vykonané dokazovanie, správne. Podľa zaužívanej judikatúry, samotná skutočnosť, že rozvedená manželka (rozvedený manžel) poberá invalidný alebo starobný dôchodok, nestačí pre záver o tom, že rozvedená manželka (rozvedený manžel) nie je schopný sám sa živiť.

Odvolací súd v súvislosti s doposiaľ vykonaným dokazovaním pre úplnosť dopĺňa, že žalobkyňa prevodom rodinného domu na svojho syna sa zbavila určitého majetku, z ktorého mohla očakávať určitý príjem vo forme nájmu. Teda ak previedla rodinný dom, zbavila sa možnosti určitého finančného prínosu do jej rozpočtu. Z toho vyplýva, že vlastným zavinením sa zbavila možnosti vylepšiť si svoju dôchodkovú situáciu prípadným prenájmom rodinného domu. To je ďalší dôvod, pre ktorý nebolo možné vyhovieť jej návrhu na stanovenie príspevku na výživu rozvedeného manžela. Svoju tvrdenú nepriaznivú situáciu môže v terajšej dobe riešiť v súčinnosti so svojim synom, pretože, ako vyplýva z rozhodnutia Správy katastra Poprad zo dňa 26.11.2012, č. vkladu: V4202/12 (č.l.52), jej syn Y. V., nar. XX.XX.XXXX, ako predávajúci na kupujúcich B. W., nar. XX.XX.XXXX, a W. W., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, previedol rodinný dom s príslušenstvom. Podľa kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti zo dňa 29.10.2012 (č.l.53), za predaj nehnuteľností jej syn ako predávajúci získal dohodnutú kúpnu cenu vo výške 400.000 Eur. Zároveň vyživovacia povinnosť detí k rodičom podľa § 66 Zákona o rodine predchádza vyživovacej povinnosti k titulu príspevku na výživu rozvedeného manžela podľa § 72 Zákona o rodine. Teda nič nebráni žalobkyňu domáhať sa plnenia vyživovacej povinnosti vo vzťahu k nej od svojho syna Y. V..

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania nežiadal, ich náhrada mu priznaná nebola.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.